

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV
ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVNÍŠTĚ
V KROMĚŘÍŽI

MINISTERSTVO
KULTURY

Archeologická evaluace historických ikonografických pramenů Květné zahrady v Kroměříži

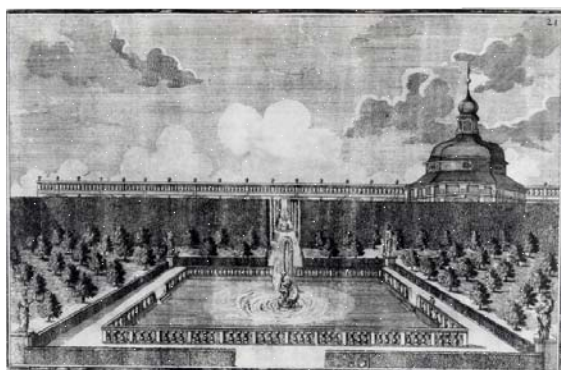
Předmět projektu: Nedestruktivní a destruktivní archeologický průzkum

Investor: Národní památkový ústav územní odborné pracoviště v Kroměříži

Místo realizace projektu: Květná zahrada v Kroměříži, pozemky parc. č. 402, 403/1 Katastrální území Kroměříž

Na realizaci tohoto projektu byla poskytnuta dotace z programu Podpora pro památky UNESCO Ministerstva kultury České republiky

Národním památkovým ústavem územním odborným pracovištěm v Kroměříži je připravována obnova Květné zahrady v Kroměříži. K její částečné realizaci by mělo dojít v rámci projektu Národní centrum zahradní kultury, který se uchází o finanční podporu z Integrovaného operačního programu financovaného z fondů EU. jako podklad pro obnovu zahrady by měl být použit především soubor rytin z roku 1691, znázorňující Květnou zahradu krátce po jejím založení. Tato dochovaná vyobrazení však nelze přijímat nekriticky. Opodstatněnost použití detailů dochovaných na historických vyobrazeních je nutno podložit archeologickými nálezy a archivním průzkumem, protože věrohodnost rytin může být ovlivněna uměleckou licencí autora. Projekt si kladi za cíl v co nejširší míře ověřit věrohodnost detailů znázorněných na rytinách ze 17. století i na dalších dochovaných ikonografických materiálech a to jak nedestruktivními, tak destruktivními metodami archeologického výzkumu. Výzkumem byl ověřován především původní vzhled Pstružního rybníka, existence a parametry zaniklého Králičího kopce, existence dělicí zdi mezi Králičím kopcem a Ptáčnicí.

Pstruží rybník v Květné zahradě, J. van Nypoort 1691

Interpretace nálezové situace Pstružního rybníka 2009

Pstruží rybník

Rytiny z konce 17. století zachycují rybníčky jako vodní plochy čtvercového půdorysu, obehnané balustrádou. Obvod přístupové cesty lemoval plůtek (konstrukce s rostlinami), v rozích zdůrazněný sochou.

Průzkum odhalil zbytky postavce sochy, stopu po obvodovém plůtku, zbytky základů dvou pravděpodobně kamenných sedátek, které nejsou na rytině nezakresleny a původní konstrukci břehů bazénu (rybníku) včetně mohutné jílové izolace.

Králičí kopec v Květné zahradě, J. van Nypoort 1691

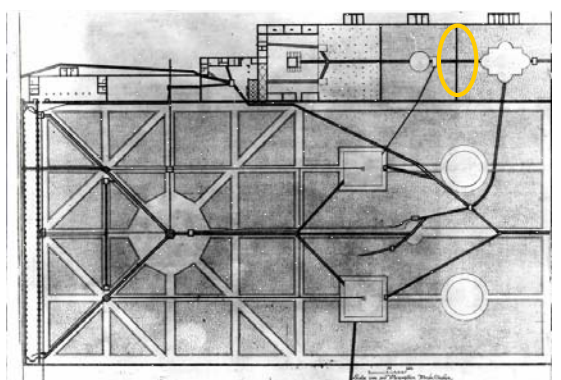

Interpretace nálezové situace Králičího kopce 2009

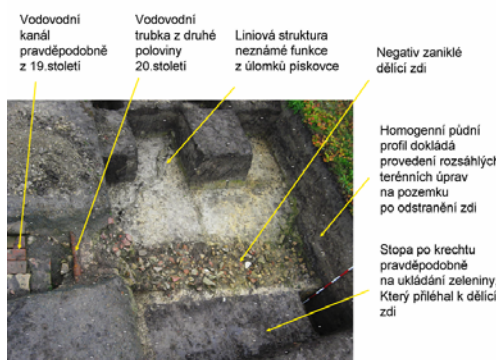
Králičí kopec

Králičí kopec byl v 17. století poměrně originálním prvkem Květné zahrady, tvořeným pahorkem protkaným umělými králičími norami. Vše obklopovaly vysoké zdi. Králičí kopec zanikl pravděpodobně již v první polovině 18. století.

Průzkumem byla potvrzena existence kopce v zahradě. Byla odkryta část základů stavby o průměru 11 m. Uprostřed stavby se nacházel dutý prostor a celá konstrukce byla vystružena zděnými příčkami. Králičím kopcem prochází několik tras vodovodních kanálů různého stáří.

Půdorys Květné zahrady s rozvody vody, J. van Nypoort 1691

Interpretace nálezové situace zaniklé dělicí zdi 2009

Dělicí zeď mezi Králičím kopcem a Ptáčnicí

Prostory Ptáčnice, Králičího kopce a Bažantnice bývaly dle historických plánů odděleny zdmi. Zeď mezi Kopcem a Ptáčnicí byla zrušena pravděpodobně v první polovině 19. století. Vznikla tak rozlehlá travnatá plocha a po existenci zdi nezůstaly v terénu žádné stopy.

Průzkum potvrdil existenci dělicí zdi a její přesné umístění v prostoru zahrady. Protože kámen byl cenným stavebním materiálem, zeď byla zcela vylámana, její zbytky byly nalezeny už v hloubce 1,20 m. Byla postavena až po dokončení obvodové zdi zahrady, protože nebyly nalezeny stopy po stavebním svázání obou zdi.